

Запитання: «Працівниця тривалий час знаходиться у простої. Під час простою виявила бажання отримати соціальну відпустку, як мати двох дітей віком до 15 років. Чи має право підприємство відмовити працівниці у наданні соціальної відпустки, оскільки за робочий рік у неї немає жодного відпрацьованого дня?».

Відповідь: «У Кодексі законів про працю України, також у Законі України «Про відпустки» закріплено право одного з батьків на додаткову соціальну відпустку.

Так, статтею 182⁻¹ Кодексу законів про працю України, частиною 1 статті 19 Закону «Про відпустки» передбачено, які батьки мають право на додаткову відпустку:

Один з батьків, який має двох та більше дітей віком до 15 років;

Один з батьків, який має дитину з інвалідністю;

Один з батьків, який усиновив дитину;

Матір (батько) особи з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи;

Одинокa матір дитини;

Батько дитини або особи з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи, який виховує їх без матері (у тому числі у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі);

Особи, які взяли під опіку дитину чи особу з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи;

Один із прийомних батьків.

Отже, один з батьків щорічно має право на додаткову соціальну відпустку тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів (стаття 73 цього Кодексу) за умови, що інший з подружжя не використав право на цю відпустку за відповідний рік.

Той з батьків дитини, хто претендує на отримання відповідної відпустки, повинен надати роботодавцю документ, що засвідчує факт її невикористання у відповідному робочому році іншим з батьків.

Оскільки законодавством не визначено конкретного переліку таких документів, на нашу думку, роботодавцю може бути надано будь-який документ, у якому з достатньою достовірністю підтверджується, що відповідна відпустка не надавалась. Рішення про надання додаткової оплачуваної відпустки приймається керівником з урахуванням наданих документів.

За наявності декількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 17 календарних днів.

Така відпустка може надаватися разом із щорічними відпустками, переноситися на інший період або продовжуватися на вимогу працівника.

Враховуючи, що додаткова відпустка на дітей належить до категорії соціальних, а не щорічних відпусток, вона повинна бути надана працівнику (одному з батьків), незалежно від того, є відпрацьований час у періоді, за який надається відпустка.

Аналогічна думка міститься у листі Міністерства економіки України від 05.06.2023 р. № 4706-05/26141-09.

Тобто, якщо працівниця на момент подання заяви на соціальну відпустку не відпрацювала жодного календарного дня у відповідному році, у зв'язку з тим, що перебувала у простої, вона має право на зазначену відпустку за умови, що правом на цю відпустку не скористався батько дітей.

**Головний державний інспектор
відділу з питань трудових відносин
управління інспекційної діяльності
в Одеській області**

Наталія ЛЯШУК

Чи має право підприємство відмовити працівниці у наданні соціальної відпустки, як мати двох дітей віком до 15 років, оскільки за робочий рік у неї немає жодного в відпрацьованого дня».

Південне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці

? Запитання: «Працівниця тривалий час знаходиться у простої. Під час простою виявила бажання отримати соціальну відпустку, як мати двох дітей віком до 15 років. Чи має право підприємство відмовити працівниці у наданні соціальної відпустки, оскільки за робочий рік у неї немає жодного в відпрацьованого дня?».

!? Відповідь: У Кодексі законів про працю України, а також у Законі України «Про відпустки» закріплено право одного з батьків на додаткову соціальну відпустку. 🧑👤

Так, статтею 182¹ Кодексу законів про працю України та частиною 1 статті 19 Закону «Про відпустки» передбачено, які батьки мають право на додаткову відпустку:

- ✅ Один з батьків, який має двох та більше дітей віком до 15 років; 🧑👤
- ✅ Один з батьків, який має дитину з інвалідністю; ♿
- ✅ Один з батьків, який усиновив дитину; ❤️
- ✅ Матір (батько) особи з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи;

✅Одинока матір дитини; 🧑

✅Батько дитини або особи з інвалідністю з дитинства підгрупи

А І групи, який виховує їх без матері (у тому числі у разі

тривалого перебування матері в лікувальному закладі); 🧑

✅Особи, які взяли під опіку дитину чи особу з інвалідністю з

дитинства підгрупи А І групи;

✅Один із прийомних батьків.

!!Отже, один з батьків щорічно має право на додаткову соціальну відпустку тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів (стаття 73 цього Кодексу) за умови, що інший з подружжя не використав право на цю відпустку за відповідний рік. 📅

Той з батьків дитини, хто претендує на отримання відповідної відпустки, повинен надати роботодавцю документ, що засвідчує факт її невикористання у відповідному робочому році іншим з батьків. 📄

Оскільки законодавством не визначено конкретного переліку таких документів, на нашу думку, роботодавцю може бути надано будь-який документ, у якому з достатньою достовірністю підтверджується, що відповідна відпустка не надавалась. Рішення про надання додаткової оплачуваної відпустки приймається керівником з урахуванням наданих документів. ⚠️📖

За наявності декількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 17 календарних днів.

Така відпустка може надаватися разом із щорічними відпустками, переноситися на інший період або продовжуватися на вимогу працівника. 🔄

Враховуючи, що додаткова відпустка на дітей належить до категорії соціальних, а не щорічних відпусток, вона повинна бути надана працівнику (одному з батьків), незалежно від того, чи є відпрацьований час у періоді, за який надається відпустка.

Аналогічна думка міститься у листі Міністерства економіки України від 05.06.2023 р. № 4706-05/26141-09.

Тобто, якщо працівниця на момент подання заяви на соціальну відпустку не відпрацювала жодного календарного дня у відповідному році у зв'язку з тим, що перебувала у простої, вона має право на зазначену відпустку за умови, що правом на цю відпустку не скористався батько дітей. ✨